

Een vondst van de Slanke knobbelhoren *Melanoides tuberculatus* (O.F. Müller, 1774) bij Langenboom-Mill

Gerard van der Velde

A record of *Melanoides tuberculatus* (O.F. Müller, 1774) near Langenboom-Mill

Summary. This paper records the discovery of a single recent empty shell of *Melanoides tuberculatus* (O.F. Müller, 1774) in a collection of fossil shells from Langenboom-Mill collected by Jan Lippe in 2005. Populations of *Melanoides tuberculatus* are known in the Netherlands from two localities with cooling water discharge. In the west and the east of the Netherlands a small number of widespread incidental finds are known.

Tussen fossielenmateriaal

Tussen fossielenmateriaal verzameld door Jan Lippe (Nijmegen) op 8 oktober 2005 bij de bekende vindplaats De Kuilen bij Langenboom-Mill (coördinaten 51.69910, 5.75143) bevonden zich ook een paar ongedetermineerde huisjes van een landslak en een viertal zoetwaterslakken. De landslak was een Segrijnslak *Cornu aspersum* (O.F. Müller, 1774), de zoetwaterslakken waren twee exemplaren van de Posthorenslak *Planorbarius corneus* (Linnaeus, 1758), een Gewone poelslak *Lymnaea stagnalis* (Linnaeus, 1758), een Begroeide poelslak *Radix* cf. *labiata* (Rossmässler, 1835) en een langgerekt slakkenhuis: duidelijk een Slanke knobbelhoren *Melanoides tuberculatus* (O.F. Müller, 1774) (fig. 1) (Gittenberger *et al.*, 2004; Jansen, 2015).

Een exoot

Melanoides tuberculatus is een exoot die via warme kassen en aquaria ons land is binnengekomen. Hij handhaaft zich voornamelijk in warmwaterlozingsgebieden zoals koelwateruitlaten in het Noordzeekanaal bij IJmuiden waar al in 1983 schelpjes zijn gevonden (De Bruyne, 1994) en in het Twentekanaal bij Hengelo (Bij de Vaate, 1994; Bij de Vaate *et al.*, 1994). Buiten deze kerngebieden zijn er volgens Waarneming.nl een handvol wijdverspreide losse waarnemingen elders in het westen en oosten van ons land.

Dankwoord

Ik dank Piet H.M. Thijssen voor de foto's en Adrie Kerkhof voor het samenstellen van de figuur.

Geraadpleegde bronnen

BIJ DE VAATE, A., 1994. De tropische zoetwaterslak *Melanoides tuberculata* blijvend in Nederland? – Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging 277: 30-32.
BIJ DE VAATE, A., A. NABER & P.J. DEN BESTEN, 1994. Population dynamics of *Melanoides tuberculata* (Müller) (Gastropoda: Prosobranchia: Thiariidae) near a cooling water discharge in the Twente Canal (The Netherlands). – Basteria 58: 3-9.
DE BRUYNE, R.H., 1994. Naschrift redactie. – Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging 277: 31.
GITTENBERGER, E., A.W. JANSSEN, W.J. KUIJPER, J.G.J. KUIPER, T. MEIJER, G. VAN DER VELDE, J.N. DE VRIES & G.A. PEETERS,

Fig. 1. Slanke knobbelhoren *Melanoides tuberculatus* gevonden bij Langenboom-Mill. Links vooraanzicht, rechts zijaanzicht. De schelp is 22 mm hoog. Foto Piet Thijssen/Adrie Kerkhof.

2004. De Nederlandse zoetwatermollusken. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. – Nederlandse Fauna 2. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Zeist/Leiden.

JANSEN, E.A., 2015. Veldgids slakken en mossels - land en zoetwater. – KNNV Uitgeverij, Zeist.

WAARNEMING.NL. Geraadpleegd 30 juni 2021.

Adres van de auteur
g. vandervelde@science.ru.nl